

Erstatningsnævnet

Årsberetning

2009

Erstatningsnævnet
Civilstyrelsen, Gyldenløvesgade 11, 2. sal, 1600 København V
Telefon 33 92 33 34 Telefax 39 20 45 05
erstatningsnaevnet@erstatningsnaevnet.dk
www.erstatningsnaevnet.dk

1	Indledning	4
2	Lovgrundlaget og nævnets sammensætning	5
3	Sekretariatet og sekretariatets arbejde	5
4	Talmæssige oplysninger vedrørende 2009	6
5	Opfyldelse af nævnets og sekretariatets mål for 2009	8
6	Hvad betaler nævnet erstatning for?.....	8
7	Konkrete afgørelser fra nævnet	9
7.1	Indledning	9
7.2	Offererstatningslovens § 1 – lovens område	9
7.2.1	Nævnets stillingtagen til, om skaden skyldes en overtrædelse af straffeloven	9
7.2.2	Særligt om plejepersonales mv. tilskadekomst i arbejdstiden	14
7.2.3	Personskade	15
7.2.4	Direkte og indirekte skadelidte	15
7.2.5	Årsagssammenhæng og påregnelighed	16
7.2.6	Straffelovsovertrædelser begået i udlandet	17
7.2.7	Tingsskade og formueskade	19
7.3	Offererstatningslovens § 6	20
7.4	Offererstatningslovens § 6 a	20
7.4.1	Nedsættelse på grund af egen skyld eller accept af risiko	20
7.4.2	Den almindelige erstatningsretlige tabsbegrænsningspligt	21
7.5	Offererstatningslovens § 7	21
7.6	Offererstatningslovens § 10	22
7.6.1	For sen eller manglende politianmeldelse	22
7.6.2	Medvirken til politiets opklaring af sagen	24
7.6.3	Krav ikke gjort gældende i retten under straffesagen	25
7.7	Offererstatningslovens § 11 A	25
7.8	Offererstatningslovens § 13 – 2 års-fristen	26
7.9	Offererstatningslovens § 14, stk. 1, - sagens oplysning for nævnet	27
7.10	Offererstatningslovens § 18 – krav om tilbagebetaling af udbetalt erstatning / godtgørelse	27
7.11	Erstatningsansvarslovens § 1	28
7.11.1	Helbredelsesudgifter	28
7.11.2	"Andet tab"	29
7.12	Erstatningsansvarslovens § 3	30
7.12.1	Godtgørelse for svie og smerte. Godtgørelse i særlige tilfælde, selv om skadelidte ikke er syg	30
7.13	Erstatningsansvarslovens § 5	31
7.13.1	Erstatning for erhvervsevnetab – varig nedsættelse af skadelidtes evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde	31
7.14	Erstatningsansvarslovens § 7 – fastsættelse af erhvervsevnetaberstatning	31
7.14.1	Fastsættelse af årsløn	31

7.15	Erstatningsansvarslovens § 12 – erstatning for begravelsesudgifter og erstatning for tab af forsøger	32
7.16	Erstatningsansvarslovens § 14 a - overgangsbeløb.....	32
7.17	Erstatningsansvarslovens § 18	33
7.18	Erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1 og 2, - tortgodtgørelse	33
7.18.1	Frihedsberøvelse	33
7.18.2	Vold, trusler og lignende	34
7.18.3	Forbrydelser mod kønssædeligheden mv.....	34
7.18.4	Erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3, - krænkelsesgodtgørelse.....	38
7.19	Erstatningsansvarslovens § 26 a – godtgørelse til efterladte	39
7.20	Forældelse	41
7.20.1	Særligt om forældelse i sager om seksuelle overgreb mod børn og unge mennesker	42
Bilag 1	- Oversigt over forekomsten af de enkelte straffelovsovertrædelser i 2009-2007	46
Bilag 2	- Oversigt over tilkendte erstatninger mv. i 2009-2007 fordelt på erstatningsposter ..	47
Bilag 3	- Oplysninger om meddelte afslag i 2009.....	49
Bilag 4	- Oplysninger om afslagsgrunde i 2009.....	50

1 INDLEDNING

Efter Erstatningsnævnets forretningsorden skal nævnet hvert år inden den 1. juli afgive en beretning til justitsministeren om nævnets virksomhed i det foregående år. Beretningen skal offentliggøres.

Denne beretning foreligger hermed for året 2009. Beretningen redegør for nævnets sammensætning samt nævnets og sekretariatets arbejde i løbet af beretningsåret. Beretningen indeholder desuden resumé af en række konkrete afgørelser fra nævnet til belysning af nævnets praksis ved administrationen af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser – i det følgende offererstatningsloven.

Det er Erstatningsnævnets håb, at beretningen kan medvirke til at udbrede kendskabet til offererstatningsloven, og til hvordan den administreres.

På www.erstatningsnaevnet.dk er denne årsberetning, ligesom årsberetningerne for 1999-2008, tilgængelig. På hjemmesiden findes i øvrigt en del andet materiale om nævnet.

København, den 08-06-2010

M. Lerche
Nævnformand

2 LOVGRUNDLAGET OG NÆVNETS SAMMENSÆTNING

Erstatningsnævnet blev etableret i 1976. Nævnet træffer afgørelser vedrørende ansøgninger om erstatning i henhold til offererstatningsloven, lovbekendtgørelse nr. 688 af 28-06-2004 med senere ændringer.

Nævnet består af tre medlemmer og har i 2009 haft følgende sammensætning:

- ❖ Landsdommer Michael Lerche (formand)
- ❖ Tidligere ankechef i Ankestyrelsen Karen de Brass (efter indstilling fra Velfærdsministeriet, nu Socialministeriet), og
- ❖ Advokat Klaus Kastrup-Larsen (efter indstilling fra Advokatrådet).

Som stedfortræder for formanden har landsdommer Otto Hedegaard Madsen været udpeget. Ankechef Anette Hummelshøj har været udpeget som stedfortræder for tidligere ankechef Karen de Brass og advokat Mads Krarup som stedfortræder for advokat Klaus Kastrup-Larsen.

Nævnet har i 2009 afholdt 11 møder, hvorunder der er behandlet omkring 200 sager. Nævnets medlemmer har herudover modtaget omkring 750 sager i cirkulation, jf. afsnit 3 nedenfor.

3 SEKRETARIATET OG SEKRETARIATETS ARBEJDE

Sagsbehandlingen i nævnet varetages af et sekretariat. Sekretariatet har siden den 15-10-2004 udgjort en enhed under Civilstyrelsen, der er en styrelse under Justitsministeriet.

Sekretariatet sørger for sagernes forberedelse, herunder i fornødent omfang udarbejdelse af et resumé af sagen og en indstilling til nævnet om sagens afgørelse. Når en indstilling er udarbejdet, vurderes sagen af sekretariatschefen eller af dennes souschef og herefter af nævnet, enten ved cirkulation af resuméet og indstillingen blandt nævnets medlemmer eller på et møde. I henhold til forretningsordenen kan visse sagstyper dog afgøres af formanden alene uden forelæggelse for nævnet. En række sager kan desuden afgøres af sekretariatschefen alene uden forelæggelse for formanden eller nævnet. Endelig har den enkelte sagsbehandler en vis adgang til selv at afgøre en række nøje afgrænsede sager.

Sekretariatet har siden maj 2007 været ledet af cand. jur. Ditte Marie Nørgård. Indtil 01-08-2009 har specialkonsulent Per Vesten Pedersen fungeret som souschef. Specialkonsulent Jeanette Wulf-Andersen overtog denne stilling fra den 01-11-2009. Herudover har sekretariatet bestået af 7 juridiske fuldmægtige, 1 kontorfuldmægtig samt et antal juridiske studerende. Desuden har 1-3 fuldmægtige fra Justitsministeriets departement gjort delt tjeneste i nævnet ca. 1 dag om ugen hver. Om de nærmere personalemæssige forhold i sekretariatet i 2009 henvises der i øvrigt til afsnit 4 nedenfor.

Overtandlæge, lic. odont. Troels B. Folkmar, Aarhus Universitetshospital, har siden 2005 været tilknyttet nævnet som tandlægekonsulent. Herudover har nævnet indgået aftaler med 3 speciallæger i henholdsvis neurologi (overlæge Claus Madsen, Odense Universitetshospital, ortopædkirurgi (overlæge Jens-Erik Varmarken, Næstved Sygehus) og psykiatri (cheflæge Jørgen Achton Nielsen, Aalborg Psykiatriske Sygehus) om konsulentbistand i konkrete sager, hvor nævnet har behov for en lægelig vurdering af f.eks. årsagssammenhængen mellem ansøgers tilskadekomst ved en straffelovsovertrædelse og ansøgers fysiske eller psykiske helbredstilstand.

4 TALMÆSSIGE OPLYSNINGER VEDRØRENDE 2009

Erstatningsnævnet har i 2009 modtaget i alt 3.341 nye sager mod 3.080 nye sager i 2008.

Tabellen nedenfor viser udviklingen i antallet af modtagne ansøgninger i årene 2005-2009:

	2005	2006	2007	2008	2009
Modtagne ansøgninger	3.437	3.475	3.114	3.080	3.341

Tabellen nedenfor viser udviklingen i antallet af ikke ekspederede nye sager ved årets udgang i perioden 2005-2009:

	2005	2006	2007	2008	2009
Ikke ekspederede nye sager ultimo året	1.253	173	202	243	342

I 2009 traf Erstatningsnævnet 4.552 afgørelser mod 4.613 afgørelser i 2008.

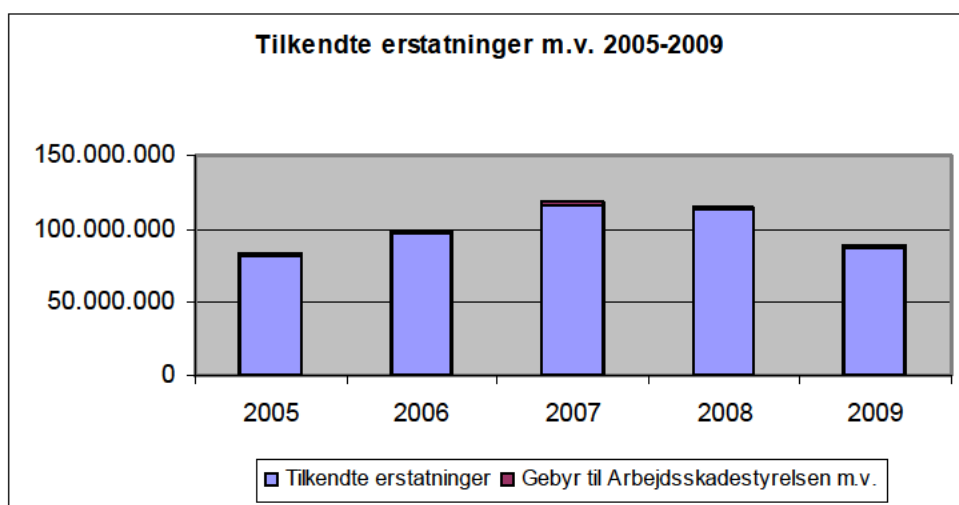
For de sager, i hvilke nævnet traf endelig afgørelse i 2009, udgjorde den gennemsnitlige sagsbehandlingstid 70 kalenderdage. I 20 pct. af sagerne traf nævnet afgørelse senest 10 dage efter modtagelsen af sagen i nævnet. 50 pct. af sagerne blev afgjort senest 42 dage efter sagens modtagelse i nævnet, og 80 pct. af sagerne var afgjort inden 113 dage.

Nævnet har i 2009 tilkendt erstatning med i alt 86.919.800 kr. I 2008 var tallet 113.005.292 kr. Hertil kommer gebyrer til Arbejdsskadestyrelsen, honorarer for lægeerklæringer mv. med i alt 1.586.598 kr. Tilsammen 88.506.398 kr. I 2008 var tallet 115.058.656 kr. Erstatningsbeløbene udbetales ikke direkte fra Erstatningsnævnet,

men udbetales efter nævnets anvisning af vedkommende politidirektør. Rigspolitiet har oplyst, at der i 2009 er udbetalt i alt 118.748.979 kr.¹ Den tilsvarende udbetaling fra politiet af erstatningsbeløb m.v. fra Erstatningsnævnet udgjorde i 2008 123.126.757 kr. Der har således fra 2008 til 2009 været et fald i udbetaling af erstatningsbeløb fra politiet. Dette skyldes bl.a., at de tilkendte erstatninger tillige med gebyrer i 2009 er faldet med ca. 26,5 mio. kr. Faldet skyldes, at nævnet i 2009 har udbetalt ca. 12 mio. kr. mindre i erhvervsevnetabserstatning og ca. 14 mio. kr. mindre i godtgørelse for varigt mén. Det er nævnets opfattelse, at faldet formentlig beror på, at nævnet ved statistiske tilfældigheder har modtaget færre udtalelser fra Arbejdsskadestyrelsen om varigt mén og erhvervsevnetab end sædvanligt. Niveauet for tilkendelser af erstatning for erhvervsevnetab og godtgørelse for varigt mén vil i 2010 nok være som før 2009². Det bemærkes i den forbindelse, at nævnet særligt i sager om erhvervsevnetabserstatning tilkender beløbsmæssigt store erstatninger, ofte over 1 mio. kr.

Det er endvidere oplyst, at det i medfør af offererstatningslovens § 17 i 2009 er lykkedes politiet at inddrive i alt 2.865.357 kr. fra skadevolderne, svarende til ca. 2,4 pct. af det beløb, der inkl. renter i alt er udbetalt i 2009 til ansøgerne via politiet. I 2008 lykkedes det politiet at inddrive 3.138.705 kr., svarende til ca. 2,5 pct. af de udbetalte beløb.

Udviklingen i de tilkendte erstatninger uden renter i årene 2005-2009 fremgår af figuren nedenfor:

Som bilag 2 til årsberetningen er endvidere vedhæftet et skema, der viser fordelingen af de tilkendte erstatninger fra staten i 2009 på de enkelte erstatningsposter mv.

Da Erstatningsnævnets sekretariat organisatorisk udgør en enhed under Civilstyrelsen, har sekretariatet ikke nogen særskilt bevilling. Oplysninger om Erstatningsnæv-

¹ Ifølge Rigspolitichefen er det alene muligt at oplyse det samlede beløb *inkl. renter*, som politiet i 2009 har udbetalt i henhold til offererstatningsloven.

² Således modtog nævnet 201 udtalelser i 2008 mod kun 112 udtalelser i 2009 fra Arbejdsskadestyrelsen

nets økonomiske forhold i 2009 skal derfor søges i Civilstyrelsens årsrapport for dette år.

5 OPFYLDDELSE AF NÆVNETS OG SEKRETARIATETS MÅL FOR 2009

Målet for 2009 var, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid maksimalt måtte være 90 kalenderdage, samt at 80 pct. af sagerne skulle være afgjort på maksimalt 110 kalenderdage i Erstatningsnævnets sekretariat. I disse måltal skal ikke medregnes den tid, der eventuelt medgår til høring af Arbejdsskadestyrelsen. Endelig var det målet, at sagsbeholdningen (det vil sige alle de sager, som endnu ikke er afgjort) maksimalt måtte udgøre 1.100 sager.

Nævnet og sekretariatet har ikke fuldt ud opfyldt disse mål i 2009, idet den gennemsnitlige sagsbehandlingstid udgjorde 70 dage, 80 pct. af sagerne blev afgjort på 113 dage, og idet sagsbeholdningen ved udgangen af 2009 var på 1.383 sager.

6 HVAD BETALER NÆVNET ERSTATNING FOR?

Erstatningsnævnet betaler erstatning for personskade som følge af overtrædelser af straffeloven og for visse afgrænsede personlige ejendele, der er blevet ødelagt, samt mindre kontantbeløb, som mistes i forbindelse med straffelovsovertrædelser. Nævnet betaler ikke i øvrigt erstatning for tingsskade, medmindre straffelovsovertrædelser er begået af den personkreds, der er nævnt i offererstatningslovens § 3, som hovedsageligt omfatter personer, der er tvangsanbragt i institutioner under Kriminalforsorgen. Nævnet betaler ikke erstatning i forbindelse med færdselsforseelser, overtrædelse af ordensbekendtgørelsen eller andre lovovertrædelser, der ikke er omfattet af straffeloven.

I det omfang ansøgerens krav betales af skadevolderen eller arbejdsskadesikringen, betaler nævnet ikke erstatning. Dette følger direkte af bestemmelserne i offererstatningslovens § 7, stk. 1, og arbejdsskadesikringslovens § 77 (erstatningsansvarslovens § 30). Nævnet betaler heller ikke erstatning for konkrete udgifter, f.eks. helbredelsesudgifter og udgifter som følge af beskadiget beklædning, hvis disse udgifter dækkes af ansøgerens forsikringsselskab eller andre, jf. herved offererstatningslovens § 7, stk. 1.

I øvrigt betaler nævnet erstatning efter dansk rets almindelige regler. Det betyder blandt andet, at erstatningen udmåles efter reglerne i erstatningsansvarsloven, og at nævnet har mulighed for at nedsætte erstatningen eller helt lade den bortfalde, hvis ansøgeren har udvist egen skyld, der berettiger til det. Se afsnit 7.4.1 om nævnets praksis i sager om nedsættelse på grund af egen skyld.

7 KONKRETE AFGØRELSE FRA NÆVNET

7.1 INDLEDNING

I det følgende er refereret afgørelser, som nævnet har fundet er af mere almen eller principiel betydning. Som påpeget i tidligere årsberetninger, kan der ved en sådan gennemgang af udvalgte sager ikke være tale om noget repræsentativt udsnit af de flere tusind sager, som nævnet har påkendt i 2009.

For yderligere belysning af reglerne i offererstatningsloven og af Erstatningsnævnets praksis kan der f.eks. henvises til nævnets tidligere årsberetninger, der – for så vidt angår beretningerne for 1999-2008 – findes på nævnets hjemmeside samt til Gerd Sinding og Michael Lerche i Offererstatningsloven med kommentarer, 1. udg., 2005.

7.2 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 1 – LOVENS OMRÅDE

7.2.1 *Nævnets stillingtagen til, om skaden skyldes en overtrædelse af straffeloven*

Nævnet betaler kun erstatning for skader, der er sket som følge af en overtrædelse af straffeloven.

Efter § 6, stk. 2, i forretningsordenen for Erstatningsnævnet, jf. bekendtgørelse nr. 787 af 12-08-2005, fremsender politiet først ansøgningen til nævnet ved sagens afslutning. Dog kan sagen fremsendes, forinden den er færdigbehandlet hos politiet, anklagemyndigheden eller domstolene, såfremt forholdene taler for det.

Nævnet har i 2009 modtaget flere sager fra politiet, som ikke var færdigbehandlet, typisk fordi politiet ikke har kunnet sigte nogen og ikke har udsigt til en snarlig opklaring af sagen. Der har ofte været tale om sager med skudofre:

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Hvis det ikke er afgjort ved dom, om skaden er sket som følge af en overtrædelse af straffeloven, foretager nævnet en selvstændig vurdering af, hvorvidt den anmeldte hændelse falder inden for straffelovens område, både for så vidt angår det objektive gerningsindhold og den subjektive tilregnelser. Der er tale om en konkret vurdering i den enkelte sag under inddragelse af alle sagens oplysninger, herunder f.eks. vidne-

afhøringer, gerningsstedsundersøgelser, videooptagelser, lægelige undersøgelser og tekniske beviser mv., der er tilvejebragt gennem politiets efterforskning samt nye oplysninger, som fremkommer under nævnsbehandlingen.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Nævnet er ikke bundet af politiets og anklagemyndighedens vurdering af, om der antages at være begået et strafbart forhold mod ansøger, men vurderingen fra politi og anklagemyndighed vil normalt være vejledende for nævnet:

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

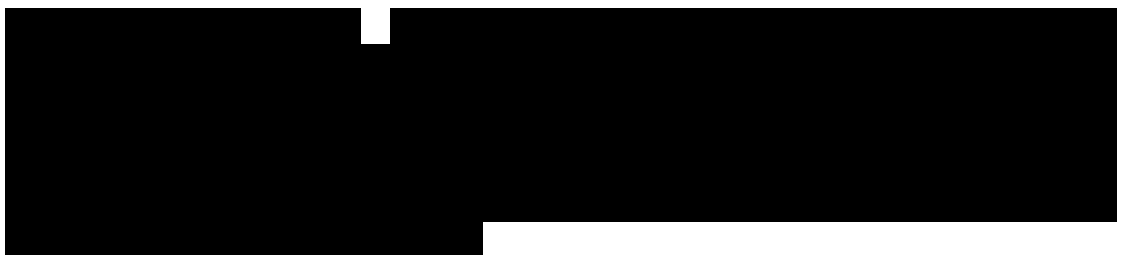
[REDACTED]

Hvis nævnet i forbindelse med sin vurdering af, om der foreligger en overtrædelse af straffeloven, ikke finder sagen tilstrækkeligt oplyst gennem politiets efterforskning, har nævnet mulighed for at bede politiet om at foretage yderligere afhøringer af vidner mv. eller at gennemføre undersøgelser af gerningsstedet mv. Dette fremgår bl.a. af pkt. 8 i Justitsministeriets cirkulæreskrivelse nr. 9558 af 26-08-2005 til politiet og anklagemyndigheden om indsendelse af sager til Erstatningsnævnet.

Nævnet har endvidere i flere tilfælde indhentet videooptagelser og lignende fra tilskadekomsten for selvstændigt at vurdere, om der var tale om en straffelovsovertrædelse over for ansøger:

Nævnet har ligeledes i enkelte tilfælde forelagt sager for Retslægerådet med henblik på, at rådet kunne udtale sig om, hvorvidt ansøgers skader ud fra en lægelig vurdering mest sandsynligt kunne antages at være opstået ved et voldeligt overfald eller ved en ulykke, som ikke indebærer en straffelovsovertrædelse. Det drejer sig typisk om personer med hukommelsestab for tiden omkring skadens indtræden:

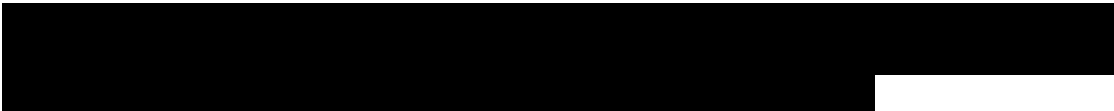
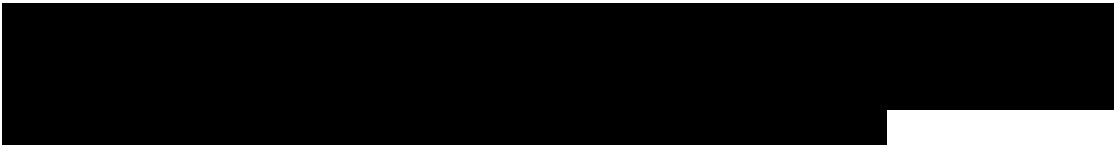
[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

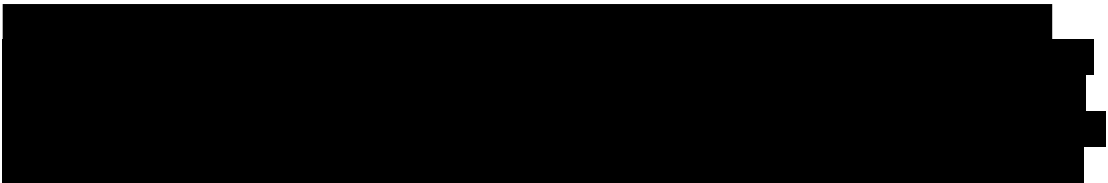
7.2.2 Særligt om plejepersonales mv. tilskadekomst i arbejdstiden

Plejepersonale, pædagoger, skolelærere og andre personalegrupper med særlige omsorgsfunktioner mv., der kommer til skade, fordi en patient, en elev o. lign. opfører sig voldsomt eller decideret voldeligt, udgør en særlig tilfældegruppe, jf. herved bl.a. nævnets årsberetning for 2003, afsnit 7.1.2. Da disse sager af behandlingsmæssige eller pædagogiske hensyn ofte ikke anmeldes til politiet, foreligger der hyppigt kun ansøgerens egen beskrivelse af hændelsesforløbet. Erstatningsnævnet indhenter derudover normalt en udtalelse fra arbejdsgiveren og indhenter arbejdsskadesagens akter, ligesom der ofte vil indgå beskrivelser af hændelsesforløbet fra kolleger i nævnets afgørelsesgrundlag. Endvidere vil nævnet afhængig af sagens konkrete omstændigheder kunne anmode politiet om at foretage afhøring af yderligere vidner til episoden eller af skadevolder, jf. ovenfor under pkt. 7.2.1.

Nævnet tager på dette grundlag stilling til, om nævnet kan dispensere fra kravet i offererstatningslovens § 10 om politianmeldelse, jf. afsnit 7.6.1 nedenfor.

Hvis nævnet dispenserer fra kravet om politianmeldelse, skal der dernæst tages stilling til, om det hændelsesforløb, der kan lægges til grund, udgør en overtrædelse af straffeloven. En hændelse må for at kunne anses for en straffelovsovertrædelse – og dermed omfattet af offererstatningsloven – være retsstridig, forsætlig og kvalificeret.

I den forbindelse må der tages hensyn til, at arbejde i plejesektoren og som pædagog mv. normalt involverer mere fysisk kontakt med personer end arbejde i andre brancher. Nævnet anser derfor ikke almindelig modstand i forbindelse med håndtering, fastholdelse eller lignende for at være retsstridig:

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

I kravet om forsæt ligger, at handlingen skal være "villet" i form af et bevidst angreb.

I kravet om, at handlingen skal være kvalificeret ligger, at der objektivt set skal være tale om egentlig vold, mens småtjatteri, skub o. lign. i disse situationer ikke anses for at være omfattet af straffeloven.

7.2.3 *Personskade*

Nævnet kan kun tilkende erstatning og godtgørelse, hvis ansøger har lidt personskade ved straffelovsovertrædelsen.

7.2.4 *Direkte og indirekte skadelidte*

Nævnet betaler som udgangspunkt kun erstatning til ansøgere, der er direkte forurettede ved en straffelovsovertrædelse. Det vil sige, at man ikke kan få erstatning, hvis man blot har været vidne til en straffelovsovertrædelse. Man kan imidlertid have været så tæt på begivenhedernes centrum, at man som indirekte skadelidt alligevel er

erstatningsberettiget. Der henvises herom bl.a. til årsberetningen for 2003, afsnit 7.1.3, 2006 afsnit 7.2.3, og 2008, afsnit 7.2.4.

7.2.5 Årsagssammenhæng og påregnelighed

For at kunne få erstatning efter offererstatningsloven må der i overensstemmelse med de almindelige erstatningsretlige regler være årsagssammenhæng mellem den begåede straffelovsovertrædelse og skaden, ligesom skaden må være en påregnelig følge af straffelovsovertrædelsen. Der henvises herom bl.a. til årsberetningen for 2006, afsnit 7.2.4.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

7.2.6 *Straffelovsovertrædelser begået i udlandet*

Efter offererstatningslovens § 1, stk. 3, betaler staten kun i særlige tilfælde erstatning for skader, der er sket uden for Danmark, og kun, hvis ansøger har bopæl i Danmark, har dansk indfødsret eller gør tjeneste for en dansk udenrigsrepræsentation. Erstatning kan endvidere betales til ansøgere, der har bopæl i Danmark, og som kommer til skade i forbindelse med deres erhvervsudøvelse i udlandet. Bestemmelsen er ifølge forarbejderne tiltænkt et snævert anvendelsesområde. Hvis en tilskadekomst i udlandet kan anses som en arbejdsskade, kan skaderne i visse tilfælde være omfattet af

bekendtgørelse nr. 853 af 20-10-2003 om arbejdsskadesikring for personer, der udsendes til midlertidigt arbejde i udlandet.

I særlige tilfælde kan nævnet udbetale erstatning for skader i udlandet, der sker ved, at en person med dansk indfødsret eller bopæl i Danmark overfalder en anden person med dansk indfødsret eller bopæl i Danmark. Erstatning ydes dog kun, når skaden opstår i et lukket dansk miljø, f.eks. i forbindelse med en skolerejse.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[REDACTED]

[REDACTED]

7.2.7 Tingsskade og formueskade

Efter offererstatningsloven ydes der som udgangspunkt alene erstatning og godtgørelse i anledning af personskade.

I offererstatningslovens § 1, stk. 2, er der imidlertid givet skadelidte mulighed for – som tillægserstatning – at få erstatning for tøj og andre sædvanlige personlige ejendele, herunder mindre kontantbeløb, som skadelidte havde på sig, da personskaden skete. Se i den forbindelse nævnets årsberetning for 2007, afsnit 7.2.6, hvor en gennemgang af nævnets praksis vedrørende niveauet for erstatning for dyrere personlige ejendele findes. Afsnittet indeholder endvidere omtale af praksis for erstatning for udgifter til nye briller.

Endvidere giver bestemmelsen i offererstatningslovens § 3 hjemmel til at yde erstatning for tingsskade ud over de i § 1, stk. 2, nævnte tilfælde, såfremt skadevolderen er omfattet af den særlige personkreds i § 3 (bl.a. personer, der er tvangsanbragt på institution under Kriminalforsorgen), som det offentlige menes at have et særligt ansvar for.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Erstatningen i henhold til offererstatningslovens § 1, stk. 2, og § 3 omfatter kun egentlig tingsskade. Formueskade opstået ved for eksempel bedrageri, underslæb, afpresning eller lignende forbrydelser kan derimod ikke erstattes i medfør af offererstatningsloven, jf. herved forarbejderne til offererstatningsloven, betænkning nr. 751/1975, side 33, 1. sp., om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser. Nævnet erstatter heller ikke tab for f.eks. mistet rejse eller mistet ferie.

7.3 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 6

Der ydes efter offererstatningslovens § 6 erstatning, selv om skadevolderen er 1) ukendt eller ikke kan findes, 2) under 15 år eller 3) utilregnelig:

[REDACTED]

[REDACTED]

7.4 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 6 A

7.4.1 *Nedsættelse på grund af egen skyld eller accept af risiko*

Efter offererstatningslovens § 6 a finder dansk rets almindelige erstatningsretlige regler tilsvarende anvendelse, herunder reglerne om nedsættelse eller bortfald af erstatning på grund af skadelidtes medvirken til skaden eller accept af risikoen for skade.

Nævnet samlede i 2008 en række sager om § 6 a til belysning af nævnets praksis i sager om nedsættelse af erstatning på grund af skadelidtes medvirken til skaden eller accept af risikoen for skade. Der henvises til årsberetningen for 2008, afsnit 7.3.1.

7.4.2 *Den almindelige erstatningsretlige tabsbegrænsningspligt*

Bestemmelsen i offererstatningslovens § 6 a indebærer endvidere, at den almindelige erstatningsretlige tabsbegrænsningspligt finder tilsvarende anvendelse i erstatnings-sager i henhold til offererstatningsloven. Tabsbegrænsningspligten indebærer, at den, der har lidt skade som følge af en andens ansvarspådragende adfærd, har pligt til så vidt muligt at begrænse sit tab som følge af skaden.

7.5 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 7

Efter offererstatningslovens § 7, stk. 1, betaler nævnet ikke erstatning, hvis ansøgers skade godtgøres af skadevolderen eller dækkes af forsikringsydelser eller andre ydelser, der har karakter af virkelig skadeserstatning. Se afgørelser til illustration af bestemmelsen i nævnets beretning for 2007, afsnit 7.4, samt følgende 2 afgørelser i 2009:

Efter forsikringsaftalelovens § 19 finder reglen i lovens § 18 om bortfald eller begrænsning af selskabers ansvar ikke anvendelse, når den sikrede var under 14 år eller

på grund af sindssygdom, åndssvaghed, forbigående sindsforvirring eller lignende tilstand har manglet evnen til at handle fornuftsmæssigt:

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Nævnet betaler endvidere ikke erstatning, hvis skaden er en arbejdsskade og dækkes af arbejdsgiverens lovpligtige forsikring, jf. herved arbejdsskadesikringslovens § 77 (erstatningsansvarslovens § 30).

7.6 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 10

7.6.1 *For sen eller manglende politianmeldelse*

Efter offererstatningslovens § 10, stk. 1, er det en betingelse for at få erstatning fra staten, at straffelovsovertrædelsen er anmeldt til politiet uden unødigt ophold. Efter nævnets praksis anses dette som udgangspunkt for at være inden for 24 timer fra gerningstidspunktet. Denne praksis har Folketinget flere gange tilsluttet sig, senest ved den ændring af lovens § 10, der fandt sted ved lovændringen ved lov nr. 463 af 07-06-2001. Hensynet bag kravet om anmeldelse uden unødigt ophold er bl.a. at øge politiets muligheder for at udfinde skadevolderen, således at staten kan søge regres hos skadevolder for den udbetalte erstatning/godtgørelse. Endvidere bidrager bestemmelsen formentlig væsentligt til at forhindre misbrug af ordningen, jf. forarbejderne til den første offererstatningslov (betænkning nr. 751/1975, s. 37, om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser).

Efter offererstatningslovens § 10, stk. 2, kan bestemmelsen i stk. 1, fraviges, hvis forholdene taler for det. Nævnet ser i medfør af denne bestemmelse bort fra kravet i en lang række tilfælde, herunder f.eks. sager hvor

- der er faldet dom over skadevolder,
- der er en kendt skadevolder,
- sagen vedrører pædagoger og plejepersonale, der kommer til skade i arbejdstiden, og omstændighederne i øvrigt taler herfor, jf. ovenfor pkt. 7.2.2,
- skadelidte har været på skadestuen/hospitalet efter tilskadekomsten. I sådanne sager regner Erstatningsnævnet fristen på 24 timer fra skadestuens afslutning for behandling af patienten. Det samme gælder, hvis skadelidte er blevet indlagt på hospital efter tilskadekomsten – her regner Erstatningsnævnet fristen fra tidspunktet for udskrivelsen af skadelidte,
- skadelidte på grund af tilskadekomsten har været ude af stand til at anmelde forholdet rettidigt. Hvis skadelidte er kommet alvorligt til skade og derfor ikke er i stand til at anmelde forholdet inden for 24 timer, vil nævnet se bort fra den sene anmeldelse,
- skadelidte har rettet telefonisk henvendelse til politiet og er blevet bedt om at rette personlig henvendelse senere,
- mindreårige er blevet udsat for seksuelle overgreb. I sager, hvor en mindreårig er blevet udsat for et seksuelt overgreb, vil nævnet som regel se bort fra, at forholdet ikke er anmeldt indenfor 24 timer, såfremt forholdet anmeldes inden for rimelig tid efter, at den mindreåriges forældre, værge eller lignende har fået kendskab til overgrebet,
- omstændighederne i øvrigt taler for, at der ses bort fra den sene anmeldelse.

Frygt for repressalier er efter lovens forarbejder, jf. betænkning 751/1975 om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, side 37, 2. sp., ikke en gyldig grund til at undlade at foretage politianmeldelse uden unødigt ophold.

[Redacted text block]

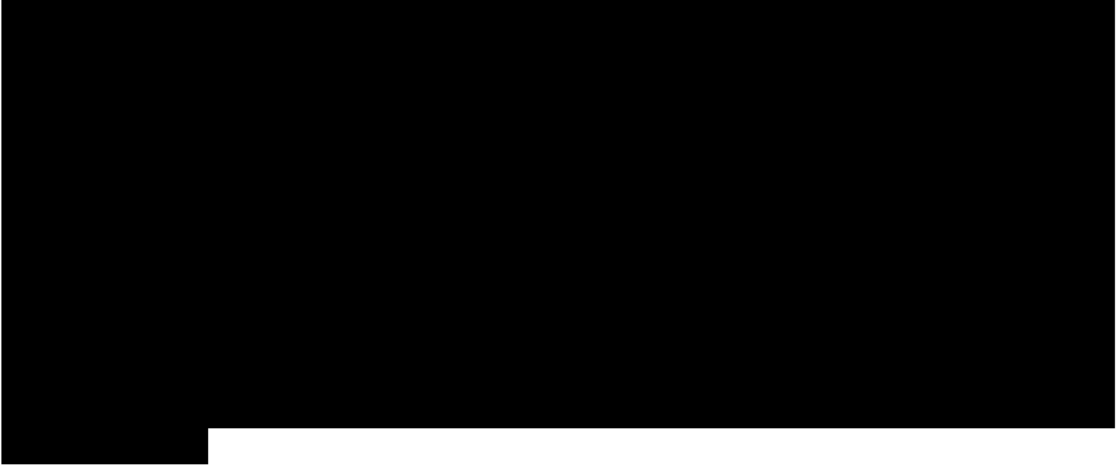
7.6.2 *Medvirken til politiets opklaring af sagen*

Kravet i offererstatningslovens § 10, stk. 1, om politianmeldelse indebærer endvidere, at ansøgeren skal have medvirket i fornødent omfang til politiets opklaring af sagen. Bevidst fortielse af oplysninger eller lignende modvilje mod at medvirke til sagens opklaring medfører således normalt, at der ikke kan tilkendes erstatning i henhold til offererstatningsloven. I de 2 følgende sager fra 2009 fandt nævnet, at ansøger ikke i tilstrækkelig grad kunne antages at have medvirket til politiets opklaring af sagen:

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

7.6.3 *Krav ikke gjort gældende i retten under straffesagen*

Efter offererstatningslovens § 10, stk. 1, er det tillige en betingelse for at få erstatning fra staten, at ansøgeren under en eventuel straffesag mod skadevolderen har nedlagt påstand om erstatning i retten.

Betingelsen om, at ansøgeren under en eventuel straffesag mod skadevolderen har nedlagt påstand om erstatning i retten, gælder, uanset at skadelidte efterfølgende opnår en civil dom om erstatning. Der henvises i den forbindelse til nævnets årsberetning for 2007, afsnit 7.5.3, for en gennemgang af nævnets praksis på området.

7.7 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 11 A

Efter offererstatningslovens § 11 a, stk. 1, betaler nævnet erstatning i overensstemmelse med en eventuel dom om erstatningsspørgsmålet. Efter § 11 a, stk. 2, gælder dette dog ikke, hvis skadevolderen har anerkendt ansøgerens erstatningskrav, og kravet derfor ikke er prøvet af retten.

Offererstatningslovens § 11 a har stor praktisk betydning for nævnet. Reglen i stk. 1, er medvirkende til, at nævnet kan afgøre et stort antal sager umiddelbart i forbindelse med modtagelsen, hvorimod reglen i stk. 2, medfører, at nævnet i andre sager må foretage en selvstændig sagsbehandling, selv om erstatningsspørgsmålet har været drøftet under straffesagen.

Efter offererstatningslovens § 11 a, stk. 3, kan nævnet uanset reglen i offererstatningslovens § 11 a, stk. 1, tilkende en ansøger en højere erstatning end fastsat ved

dommen, hvis omstændighederne taler for det. Denne bestemmelse er dog uhyre sjældent brugt, jf. årsberetningen for 2003, afsnit 7.5.

7.8 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 13 – 2 ÅRS-FRISTEN

Erstatningsnævnet kan ikke behandle en ansøgning, der er indgivet over 2 år efter, at lovovertrædelsen er begået. Det følger af fristreglen i offererstatningslovens § 13. Fristen kan fraviges, hvis der foreligger særlige grunde, f.eks. hvis ansøger først har fået kendskab til forbrydelsen lang tid efter, at den er begået. Efter nævnets praksis regnes fristen normalt først fra det tidspunkt, hvor der foreligger endelig dom i sagen, eller, hvis sagen ikke har været behandlet ved domstolene, fra efterforskningen er afsluttet, og ansøger har fået besked om det.

Lovforarbejderne til § 13 er kortfattede, men angiver baggrunden for, at der i offererstatningsloven blev fastsat en kortere frist for ansøgning til Erstatningsnævnet end de frister, der ville følge af de almindelige forældelsesregler.

I betænkning nr. 751/1975 om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, side 38, er således anført følgende:

"Udvalget har anset det for hensigtsmæssigt at fastsætte en tidsfrist, inden hvilken ansøgning i almindelighed skal være indgivet, for at nævnet kan undgå at behandle alt for gamle krav. Fristen bør ikke være så kort, at skadelidte nødsages til at indgive en ansøgning, før det er afklaret, om han har mulighed for at få erstatning fra anden side. Udvalget har derfor anset en frist på 2 år for rimelig. Fristen kan fraviges af nævnet, hvis der foreligger særlige grunde. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis skadelidte først får kendskab til forbrydelsen eller til, at den er begået af en af de personer, der er omfattet af § 3, længere tid efter at forbrydelsen er begået."

Hensynet bag § 13 gør sig efter nævnets opfattelse tilsvarende gældende, hvor der – i tilknytning til en tidligere indgivet erstatningsansøgning – fremsættes en ny ansøgning vedrørende samme lovovertrædelse, hvorved der rejses nye erstatningskrav eller gøres nye anbringender gældende, som ansøger kunne og burde have fremsat over for nævnet på et væsentligt tidligere tidspunkt.

Også i disse tilfælde vanskeliggør en meget sen ansøgning vurderingen af sagen, herunder f.eks. mulighederne for at indhente relevant dokumentation for det fremsatte erstatningskrav. Hertil kommer, at det kan være tiltagende uklart, om der er den fornødne årsagssammenhæng mellem ansøgers skader og lovovertrædelsen.

Forarbejderne til offererstatningsloven, bestemmelsens formål samt de hensyn, der taler imod, at nævnet behandler alt for gamle krav, der fremsættes i tilknytning til en tidligere indgivet erstatningsansøgning, indebærer således, at princippet i lovens § 13 kan udstrækkes til også at omfatte tilfælde, hvor nævnet har behandlet sagen, men

hvor ansøger rejser yderligere krav mere end 2 år efter, at ansøger indså eller burde indse, at han havde disse yderligere krav.

Der henvises i øvrigt til afsnit 7.20 om forældelse.

7.9 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 14, STK. 1, - SAGENS OPLYSNING FOR NÆVNET

Bestemmelsen i offererstatningslovens § 14 udgør sammen med nævnets forretningsorden – jf. bekendtgørelse nr. 787 af 12-08-2005 – grundlaget for nævnets behandling af ansøgninger i henhold til offererstatningsloven.

Efter § 14, stk. 1, kan nævnet opfordre ansøgeren til at medvirke til sagens oplysning, herunder ved personligt fremmøde for nævnet, ved i tilfælde af personskaade at lade sig undersøge af en læge og om fornødent, eventuelt ved indlæggelse, at lade sig undergive observation og behandling. Nævnet kan endvidere afkræve andre, der har kendskab til forholdene, oplysninger, der må anses for nødvendige. Nævnet kan herunder indhente sygehusjournaler eller udskrifter heraf.

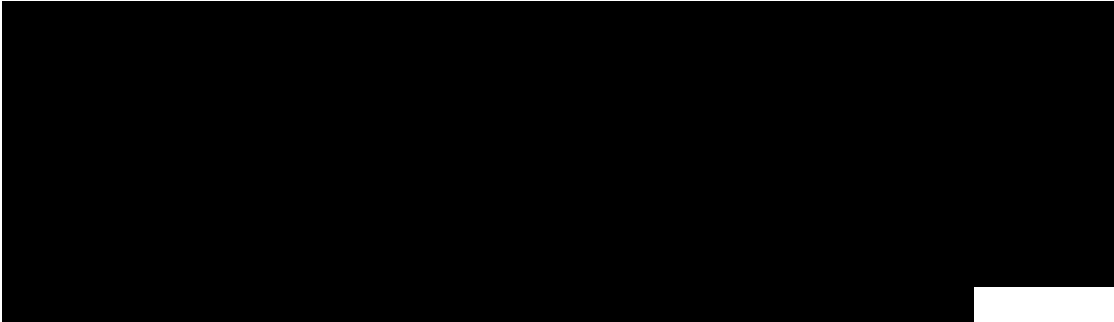
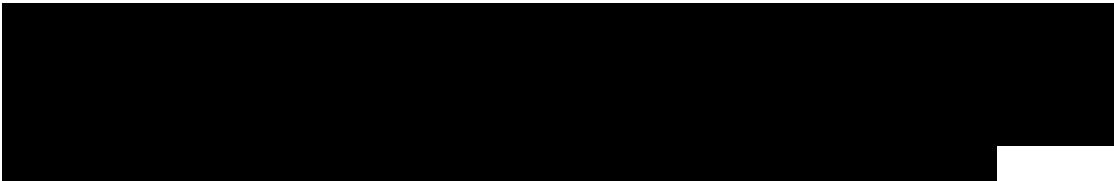
Ved Justitsministeriets cirkulæreskrivelse nr. 9558 af 26. august 2005 om indsendelse af sager til Erstatningsnævnet mv., (pkt. 8), er det bl.a. præciseret, at nævnet i sager, hvor der undtagelsesvis kan være behov for yderligere oplysninger, er berettiget til at rette henvendelse til vedkommende politidirektør med henblik på, at der til brug for nævnets behandling af erstatningsspørgsmålet foretages yderligere undersøgelser i sagen, uanset at politiets efterforskning i sagen er afsluttet.

Nævnet vurderer i det enkelte tilfælde, om en sag er tilstrækkeligt oplyst gennem politiets dokumenter, eller om der f.eks. er behov for, at nævnet – eller nævnets sekretariat – indhenter og gennemser eventuelt yderligere materiale i form af lydbånd, videobånd eller lignende. Det vil endvidere efter omstændighederne blive overvejet, om nævnet skal bede politiet om at foretage yderligere undersøgelser i sagen.

7.10 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 18 – KRAV OM TILBAGEBETALING AF UDBETALT ERSTATNING / GODTGØRELSE

Nævnet kan efter offererstatningslovens § 18, stk. 1, kræve beløb, som er modtaget med urette, tilbagebetalt, hvis ansøgeren har fortiet omstændigheder af betydning for afgørelsen. Efter stk. 2, kan tilbagebetaling endvidere kræves, i det omfang skaden senere godtgøres af skadevolderen eller dækkes af forsikringsydelser eller andre ydelser, der har karakter af virkelig skadeserstatning.

7.11 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 1

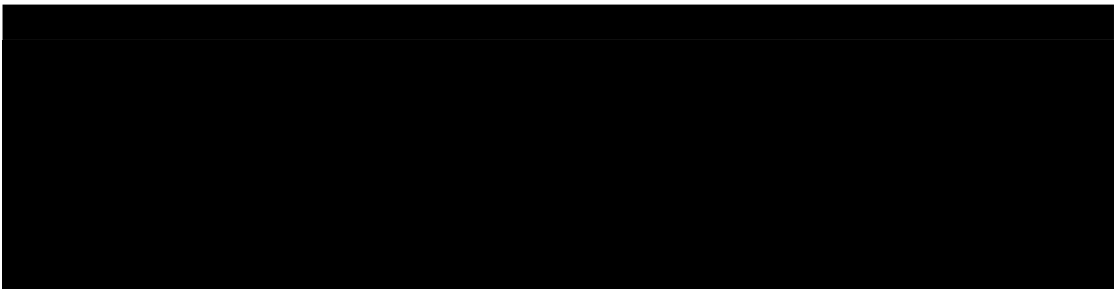
7.11.1 Helbredelsesudgifter

Nævnet kan i medfør af erstatningsansvarslovens § 1 tilkende erstatning for helbredelsesudgifter, såfremt der er tale om udgifter til nødvendig og rimelig behandling, der har til formål at få skadelidte helbredt, eller som står i forbindelse med skadelidtes helbredelse.

Helbredelsesudgifter omfatter først og fremmest udgifter til rimelig og nødvendig behandling, der har til formål at søge skadelidte helbredt, eller som står i forbindelse med helbredelsen af skadelidte. Behandlingen skal være almindelig anerkendt og lægehenvist, f.eks. psykologbehandling og fysioterapi. Endvidere er tandlægebesøg omfattet. Endelig tilkendes erstatning for udgifter i forbindelse med transport til og fra behandlingen.

For så vidt angår udgifter til behandling på privathospital el.lign., henvises der til nævnets årsberetning for 2005, afsnit 7.10.1.

Efter nyere retspraksis kan der – ud over den helt indledende behandling og lægeligt dokumenterede sygebehandlinger – ikke tilkendes erstatning for udgifter til behandling i form af bl.a. fysioterapi, medmindre der foreligger dokumentation for, at behandlingen har en varig helbredende effekt. Der kan således ikke tilkendes erstatning for fysioterapi, der alene er smertelindrende.

For børn og unge kan det have en afgørende betydning for bedring af helbredstilstanden, at moderen eller faderen kan være til stede på hospitalet eller deltage i en genoptræning. I sådanne særlige tilfælde kan moderens eller faderens indtægtstab dækkes helt eller delvis i medfør af erstatningsansvarslovens § 1, stk. 1.

7.11.2 "Andet tab"

I medfør af erstatningsansvarslovens § 1 kan der endvidere efter omstændighederne tilkendes erstatning for "andet tab", som skadelidte måtte have lidt som følge af tilskadekomsten.

Der kan således f.eks. tilkendes erstatning for forlængelse af uddannelse eller tab af skoleår. Det er normalt en forudsætning herfor, at det ved lægeerklæring samt erklæring fra uddannelsesstedet dokumenteres, at det er følgerne efter straffelovsovertrædelsen, der er årsag til forsinkelsen i ansøgers uddannelsesforløb.

I nævnets tidligere årsberetninger er refereret flere afgørelser vedrørende erstatning for tab af skoleår/forlængelse af uddannelse, jf. f.eks. årsberetningen for 2001, afsnit 6.10. Nævnet anvendte indtil 2006 en praksis, hvorefter erstatning for tab af et halvt skoleår udgjorde 25.000 kr., og erstatningen for tab af et helt skoleår udgjorde 40.000 kr.

Nævnet revurderede i 2006 niveauet for erstatningen for tab af skoleår som følge af en dom afsagt af Vestre Landsret. I U.2005.2590V tilkendte Vestre Landsret således sagsøgeren 35.000 kr. i erstatning for en forsinkelse af studiestart på 7 måneder. Vestre Landsret begrundede erstatningens størrelse med, at de hidtidige erstatningsbeløb, der havde baggrund i U.1991.570H, ikke var blevet reguleret i 10 år samt den almindelige prisudvikling i samfundet, hvorfor landsretten fandt, at der var grundlag for en generel forhøjelse af erstatningsbeløbene.

På baggrund af landsrettens dom besluttede nævnet at regulere erstatningen for tab af skoleår, således at der fremover som udgangspunkt tilkendes 30.000 kr. for tab af et halvt skoleår og 50.000 kr. for tab af et helt skoleår. Dommen i U.2007.1626V har ikke ændret nævnets praksis, jf. nævnets årsberetning for 2008, afsnit 7.9.2.

Som andet tab er der endvidere efter en konkret vurdering mulighed for at tilkende erstatning for skadelidtes udgifter til ophold på krisecenter eller lignende.

7.12 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 3

7.12.1 *Godtgørelse for svie og smerte. Godtgørelse i særlige tilfælde, selv om skadelidte ikke er syg*

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

7.13 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 5

7.13.1 *Erstatning for erhvervsevnetab – varig nedsættelse af skadelidtes evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde*

Efter erstatningsansvarslovens § 5 tilkommer der skadelidte erstatning for tab af erhvervsevne, hvis en personskade har medført varig nedsættelse af skadelidtes evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde. Ved bedømmelsen af erhvervsevnetabet tages der hensyn til skadelidtes muligheder for at skaffe sig indtægt ved sådant arbejde, som med rimelighed kan forlanges af den pågældende efter dennes evner, uddannelse, alder og muligheder for erhvervsmæssig omskoling og genoptræning eller lignende. Skadelidtes erhvervsevnetab beregnes i procent (erhvervsevnetabsprocenten). Der ydes ikke erstatning, såfremt erhvervsevnetabet er mindre end 15 pct.

Hvis det sandsynliggøres, at en ansøger har lidt et erhvervsevnetab som følge af tilskadekomsten, vil nævnet forelægge sagen for Arbejdsskadestyrelsen med henblik på, at styrelsen afgiver en udtalelse om ansøgers erhvervsevnetabsprocent. Arbejdsskadestyrelsens udtalelse er alene vejledende for nævnet, men vil som altovervejende hovedregel blive lagt til grund af nævnet. Nævnet har dog i enkelte særlige tilfælde tilsidesat Arbejdsskadestyrelsens vurdering af ansøgers erhvervsevnetabsprocent.

Hvis personskaden er omfattet af såvel arbejdsskadesikringsloven og offererstatningsloven, tilkender nævnet den difference, der måtte være imellem udmåling af erstatning for erhvervsevnetab efter henholdsvis erstatningsansvarsloven og arbejdsskadesikringsloven, såfremt erstatningen efter sidstnævnte lov er mindre end efter erstatningsansvarsloven.

7.14 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 7 – FASTSÆTTELSE AF ERHVERVSEVNETABSERSTATNING

7.14.1 *Fastsættelse af årsløn*

Efter erstatningsansvarslovens § 6 fastsættes erstatning for tab af erhvervsevne blandt andet på grundlag af ansøgers årsløn. Årslønnen fastsættes i medfør af samme lovs § 7, stk. 1, som ansøgerens samlede erhvervsindtægt i det år, der går forud for datoen for skadens indtræden. Årslønnen opgøres således ikke i kalenderåret, men fra datoen for tilskadekomsten og et år bagud.

Efter erstatningsansvarslovens § 7, stk. 2, kan årslønnen dog fastsættes skønsmæssigt, når særlige indtægts- eller ansættelsesforhold eller andre særlige forhold har gjort sig gældende.

Som anført i årsberetningen for 2003, afsnit 7.9.1, har nævnet, hvis ansøgeren gennem længere tid kun har haft en vag tilknytning til arbejdsmarkedet, som udgangspunkt anvendt en standardårsløn på 165.000 kr. ved beregningen af erstatning for tab af erhvervsevne. Standardårslønnen kan ikke anvendes, hvis ansøger har en fast tilknytning til arbejdsmarkedet, heller ikke selv om ansøgers faktiske årsløn er lavere end standardårslønnen, jf. nærmere årsberetningen 2004, afsnit 7.9.1.

Nævnet besluttede i 2006, at nævnet hvert år skal fastlægge størrelsen af standard-årslønnen.

Nævnet har herefter besluttet at forhøje standardårslønnen således:

210.000 kr. for sager, hvor straffelovsovertrædelsen er sket den 01-01-2006 eller senere.

220.000 kr. for sager, hvor straffelovsovertrædelsen er sket den 01-01-2008 eller senere.

225.000 kr. for sager, hvor straffelovsovertrædelsen er sket den 01-01-2009 eller senere.

230.000 kr. for sager, hvor straffelovsovertrædelsen er sket den 01-01-2010 eller senere.

Se om nævnets praksis for fastsættelse af erhvervsevnetabserstatning til meget unge personer (16-17 år) nævnets årsberetning for 2008, afsnit 7.12.

7.15 ERSTATNINGSANSVARSLOVENS § 12 – ERSTATNING FOR BEGRAVELSESUDGIFTER OG ERSTATNING FOR TAB AF FORSØGER

Efter erstatningsansvarslovens § 12 skal den, som er erstatningsansvarlig for en andens død, betale erstatning for rimelige begravelsesudgifter og erstatning til den, som ved dødsfaldet har mistet en forsørger.

I 2008 besluttede nævnet at hæve beløbet for, hvad nævnet i praksis anser for rimelige begravelsesudgifter fra 30.000 kr. til 35.000 kr. for begravelser afholdt i 2008 eller senere.

"Rimelige begravelsesomkostninger" omfatter kun udgifterne til selve begravelsen, herunder annoncering, anlæg af gravsted og bespisning af følget. Nævnet udbetaler ikke erstatning for udgifter til gravstedsvedligeholdelse, sørgetøj og transport til følget. Var afdøde hjemmehørende i udlandet, betaler nævnet udover "rimelige begravelsesomkostninger" dog også for afdødes – men ikke følgets – transport til udlandet.

7.16 ERSTATNINGSANSVARSLOVENS § 14 A - OVERGANGSBELØB

Ved dødsfald tilkommer der en efterladt ægtefælle eller samlever et overgangsbetrag. Efterlader afdøde sig hverken ægtefælle eller samlever, kan overgangsbetraget, når særlige omstændigheder taler derfor, i stedet tilkendes en anden efterladt person.

Betraget vil også kunne udbetales til forældre til større hjemmeboende børn, der bi-

drog til husholdningen, eller f.eks. til en søster eller bror, som i mange år har haft fælles bolig og husholdning m.v. med afdøde.

Overgangsbetøbet ydes som en standardiseret kompensatiøn for de forskellige uforudsete og mere eller mindre dokumenterbare udgifter, der som regel vil vøre forbundet med en ægtefælles eller samlevers død, f.eks. flytteudgifter, udgifter til bistand i hjemmet, begravelsesudgifter m.v. Udbetales der overgangsbetøb, kan den pågældende ikke tillige kræve erstatning for begravelsesudgifter, jf. sidste pkt. i bestemmelsen.

Se om erstatningsansvarslovens § 26 a nedenfor under afsnit 7.19.

7.17 ERSTATNINGSANSVARSLOVENS § 18

Bestemmelsen i erstatningsansvarslovens § 18 fastslår, i hvilket omfang krav på erstatning og godtgørelse kan overføres til andre ved aftale eller arv, ligesom bestemmelsen fastlægger, hvordan kravene er stillet i formueforholdet mellem ægtefæller.

Det følger bl.a. af bestemmelsen, at krav på erstatning og godtgørelse i tilfælde af skadelidtes død falder i arv til skadelidtes arvinger³.

Hvis skadelidte dør, inden et krav på f.eks. godtgørelse for varigt mén eller erstatning for erhvervsevnetab er anerkendt eller fastslået ved dom eller af Erstatningsnævnet, kan der dog efter omstændighederne ske nedsættelse af erstatningen eller godtgørelsen under henvisning til skadelidtes korte levetid.

Der sker normalt ikke nedsættelse af erstatningen ved dødsfald senere end ca. 3 år efter tilskadekomsten, jf. herved U 2005.2390 H.

7.18 ERSTATNINGSANSVARSLOVENS § 26, STK. 1 OG 2, - TORTGODTGØRELSE

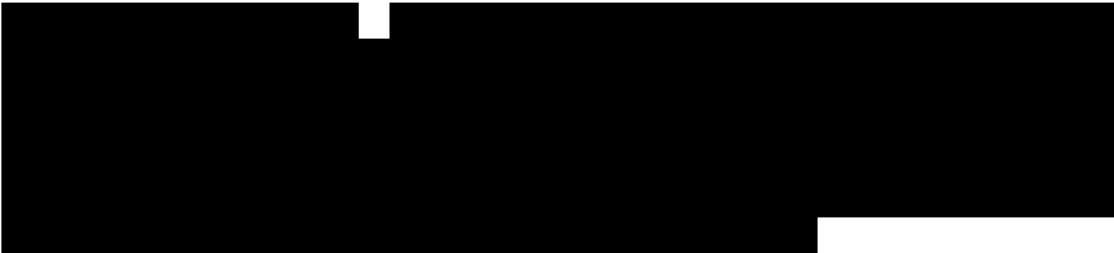
7.18.1 Frihedsberøvelse

Efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1, skal den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en andens frihed, fred, ære eller person, betale den forurettede godtgørelse for tort. Det vil normalt vøre en forudsætning, at frihedsberøvelsen kan henføres under straffelovens § 261.

³ Erstatningsansvarslovens § 18, stk. 2, indeholdt tidligere en bestemmelse, hvorefter krav om godtgørelse for personskade først faldt i arv, når det var anerkendt eller gjort gældende ved sagsanlæg eller under en straffesag ved kravets fremsættelse i retten eller i et anklageskrift eller en stævning, der var indleveret til retten. Denne bestemmelse er imidlertid ophævet med virkning fra den 23. januar 2003. Sådanne godtgørelseskrav falder således nu som udgangspunkt i arv fra samme tidspunkt som krav på erstatning for økonomisk skade i anledning af personskade, dvs. uanset om skadelidte har gjort kravet gældende inden sin død.

7.18.2 Vold, trusler og lignende

Se om § 26, stk. 2, nedenfor i afsnit 7.18.3.

7.18.3 Forbrydelser mod kønssædeligheden mv.

Efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 2, skal det ved fastsættelsen af tortgodtgørelsen tillægges vægt, at krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret en overtrædelse af bestemmelser i straffelovens kapitel 23 (forbrydelser i familieforhold) eller 24 (forbrydelser mod kønssædeligheden). Bestemmelsen blev indsat i erstatningsansvarsloven ved lov nr. 463 af 07-06-2001. Lovændringen tog bl.a. sigte på at fordoble det hidtidige godtgørelsesniveau i sædelighedssager, begået den 01-07-2002 og senere, således at udgangspunktet ved udmåling af godtgørelse for tort ved fuldbyrdet voldtægt er 60-70.000 kr. og omkring det halve ved forsøg på voldtægt.

Godtgørelsen i de enkelte sager fastsættes ud fra en vurdering af de konkrete omstændigheder i hvert enkelt tilfælde. Nævnet lægger i den forbindelse blandt andet vægt på karakteren af de seksuelle krænkelser, den anvendte tvang eller vold, varigheden af forbrydelsen, hvor forbrydelsen er sket, om der har medvirket en eller flere gerningsmænd, og – hvis der er tale om forsøg - hvor fremskredent forsøget har været.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

I andre sædelighedssager end voldtægt og forsøg på voldtægt fastsættes godtgørelsen mere skønsmæssigt, men under hensyn til de samme momenter, der er anført ovenfor. [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

7.18.4 Erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3, - krænkelsegodtgørelse

Bestemmelsen om krænkelsegodtgørelse findes i erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3. Efter denne bestemmelse skal den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en anden, i tilfælde, hvor der ikke er lidt tort, jf. § 26, stk. 1, dog betale den forurettede en godtgørelse, såfremt krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret et særligt groft angreb mod en andens person eller frihed. Krænkelsegodtgørelse ydes således i de grænsetilfælde, hvor forbrydelsen ikke direkte har været egnet til at krænke offerets selv- og æresfølelse, og hvor der derfor ikke ydes godtgørelse for tort, men hvor forbrydelsen desuagtet er af en sådan karakter, at den generelt set er egnet til at skabe meget betydelig angst og længerevarende psykiske belastninger for offeret.

Kravet om forholdets grovhed kræver lidt forenklet, at forholdet er sket ved et *forsætligt særligt groft angreb*, der har medført eller været egnet til at medføre *alvorlig*

utryghed og angst hos offeret. Ved vold er det en forudsætning, at *der er anvendt våben*, eller at der har været tale om vold *gennem længere tid*. Kravet om forbrydelsens grovhed indebærer endvidere, at forholdet også ved strafudmålingen skal betragtes som værende af grovere karakter. Det er således tillige en forudsætning, at forbrydelsen skal kunne medføre fængsel i omtrent 1 år eller derover. Det vil normalt også være en forudsætning, at volden har medført alvorlige skader. Dette fortolkes i nævnets praksis som skader, der har medført egentlige varige mén, der kan fastsættes til en méngrad på mindst 5 pct., eller en sygeperiode på 3 måneder eller derover.

Bestemmelsen er nærmere omtalt i nævnets beretning for 2007, afsnit 7.17, hvor en række afgørelser fra nævnet også kan ses.

7.19 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 26 A – GODTGØRELSE TIL EFTERLADTE

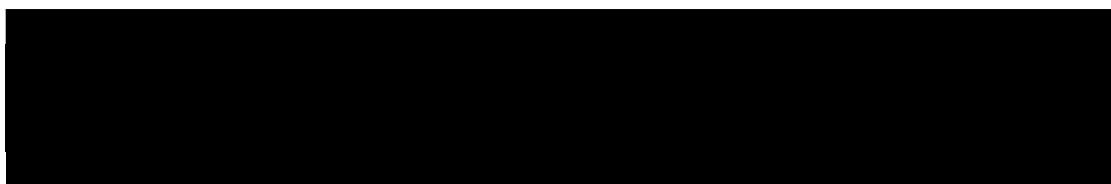
Bestemmelsen, der er gældende for skader sket den 23-01-2003 og senere, er nærmere omtalt i årsberetningerne for 2003, afsnit 7.13 og 2004, afsnit 7.14.

Godtgørelse til efterladte ved dødsfald i medfør af erstatningsansvarslovens § 26 a kommer kun på tale ved dødsfald, der er forvoldt forsætligt eller ved grov uagtsomhed. Bestemmelsen vil derfor typisk finde anvendelse i tilfælde, hvor dødsfaldet er forvoldt ved overtrædelse af straffelovens § 237 (manddrab), § 246 (grov vold med døden til følge) eller eventuelt § 252 (forsætlig fareforvoldelse).

Er dødsfaldet forvoldt ved overtrædelse af straffelovens § 237, er udgangspunktet, at der skal betales godtgørelse. Er døden derimod forvoldt ved overtrædelse af straffelovens § 246 eller § 252, afhænger det af en konkret vurdering af karakteren af tiltaltes handling og den lidelse eller krænkelse, som derved er påført de efterlevende, om der skal betales godtgørelse. Der kan i den forbindelse lægges vægt på, om dødsfaldet er forvoldt på en særlig brutal eller krænkende måde, om afdøde har været udsat for omfattende vold eller seksuelle krænkelser inden døden, eller om døden er forvoldt på en særlig pinefuld måde. Det kan også indgå i vurderingen, hvor "tæt" de efterladte har været på begivenhederne. Har et barn f.eks. været til stede i forbindelse med drabet på en af sine forældre, kan dette i sig selv tale for tilkendelse af godtgørelse eller en forhøjelse af denne.

Udgangspunktet for godtgørelsens størrelse ved forsætligt drab er 100.000 kr.

Ved dødsfald som følge af grov uagtsomhed kan godtgørelsen fastsættes til et mindre beløb, idet det dog i lovens forarbejder forudsættes, at der ikke tilkendes helt bagatelagtige beløb:

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Godtgørelsen kan udbetales til personer, der stod afdøde særlig nær. Det vil som udgangspunkt sige afdødes efterladte ægtefælle eller samlever, mindreårige børn, og hvis afdøde var mindreårig, afdødes forældre. Ved mindreårige børn vil det som udgangspunkt være uden betydning, om barnet rent faktisk boede sammen med afdøde, og om barnet selv er i stand til at forstå de særlige omstændigheder omkring dødsfaldet, der begrunder godtgørelsen. Hjemmeboende voksne børn vil som udgangspunkt også være omfattet af bestemmelsen.

Efter omstændighederne er også andre end ægtefælle, samlever, børn eller forældre omfattet af bestemmelsen i § 26 a. Dette forudsætter dog, at der har været et sådant særligt forhold mellem den pågældende og afdøde, at der må antages at være tale om en tilsvarende særlig følelsesmæssig belastning som følge af dødsfaldet. Det kan f.eks. være en søskende, der som voksen i mange år har haft fælles bolig og husholdning med afdøde.

7.20 FORÆLDELSE

Efter fristreglen i offererstatningslovens § 13 kan nævnet ikke behandle en ansøgning, der er indgivet over 2 år efter, at lovovertrædelsen er begået, medmindre der foreligger særlige grunde. Der henvises herved nærmere til afsnit 7.8.

Den 01-01-2008 trådte en ny forældelseslov i kraft, lov nr. 522 af 06-06-2007, og den hidtil gældende forældelseslov er ophævet, ligesom DL 5-14-4 er ophævet. Som udgangspunkt er alle fordringer omfattet af den nye forældelseslovs hovedregel om forældelse 3 år efter forfaldstidspunktet, medmindre andet følger af andre love, f.eks. offererstatningslovens § 13, som fortsat anvender den 2-årige forældelse/fristregel ved siden af de almindelige forældelsesregler.

Der gælder følgende overgangsregler: For fordringer stiftet før den 01-01-2008, som ikke allerede er forældede pr. denne dato, gælder nogle særlige overgangsregler, der bevirker, at de tidligere gældende forældelseslove også vil have betydning efter den 01-01-2008. Hvis en fordring efter både de nye og de tidligere gældende regler forældes inden skæringsdatoen den 01-01-2011, gælder den seneste af de to forældelsesdage. Hvis de nye regler bevirker forældelse senere end skæringsdatoen, gælder forældelse efter de nye regler. Hvis ikke de nye, men de tidligere gældende regler bevirker forældelse efter skæringsdatoen, er det skæringsdatoen den 01-01-2011, der er forældelsesdagen.

7.20.1 *Særligt om forældelse i sager om seksuelle overgreb mod børn og unge mennesker*

Nævnet har i 2009 behandlet en række sager om overgreb mod børn og unge mennesker. Der er i alle sager tale om, at der er gået mange år fra, at overgrebene fandt sted, og indtil nævnet modtog en erstatningsansøgning.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Bilag 1 - Oversigt over forekomsten af de enkelte straffelovsovertrædelser i 2009-2007

	2009	2008	2007
Strfl. §§ 119-121	72	78	82
Strfl. § 123	7	9	13
Strfl. § 210	21	25	26
Strfl. §§ 216-217	105	83	88
Strfl. § 218-221	10	19	11
Strfl. §§ 222-223 a	61	81	61
Strfl. § 224	49	37	60
Strfl. § 232	89	103	60
Strfl. § 237	60	31	43
Strfl. § 241	2	5	2
Strfl. § 244	1.526	1.499	1.500
Strfl. § 245	519	483	515
Strfl. § 246	8	10	17
Strfl. § 249	5	6	6
Strfl. § 252	17	17	26
Strfl. §§ 260-261	14	15	12
Strfl. § 266	18	23	17
Strfl. § 276, § 291, § 293	11	14	19
Strfl. § 279	1	0	
Strfl. § 281	1	3	3
Strfl. § 288	264	217	235
Strfl. I øvrigt	0	0	1
Andet	6	4	18
I alt	2.866 ⁴	2.762	2.815

⁴ Der er i 2009 indkommet 3.341 nye erstatningssager. Det er på 2.866 af disse sager registreret, hvilken straffelovsovertrædelse sagen vedrører. At der ikke er registreret en straffelovsovertrædelse på alle 3.341 nye sager skyldes bl.a., at det i nogle tilfælde ikke er muligt på modtagelsestidspunktet at afgøre, hvilken straffelovsovertrædelse, erstatningssagen vedrører. Det gælder navnlig ansøgninger, der ved en fejl er sendt direkte til Erstatningsnævnet og ikke – i overensstemmelse med nævnets forretningsorden – gennem politiet, og hvor nævnet derfor ikke på ansøgningstidspunktet har modtaget de relevante akter fra straffesagen.

Bilag 2 - Oversigt over tilkendte erstatninger mv. i 2009-2007 fordelt på erstatningsposter

	2009	2008	2007
Svie og smerte	10.553.092	10.919.290	11.880.352
Helbredelsesudgifter	513.482	456.287	656.249
Tandbehandling	1.389.243	1.592.891	1.741.954
Personlige ejendele	550.505	511.890	561.877
Mistede kontanter	23.800	10.498	24.185
Tingsskade	19.051	23.410	127.877
Forlængelse af uddannelse/tab af skoleår	410.000	100.000	65.930
Transportudgifter	129.496	149.972	142.191
Tabt arbejdsfortjeneste	9.018.545	10.339.213	8.523.518
Begravelsesudgifter	327.186	260.898	319.505
Overgangsbetøb	658.000	386.500	869.000
Tort	10.834.225	11.113.500	9.474.000
Krænkelsergodtgørelse	523.000	570.000	764.667
Godtgørelse til efterladte	1.625.000	1.510.000	2.813.616
Lægeerklæring, betalt af ansøger/advokat	127.068	85.892	113.458
Varigt mén	10.599.668	24.489.781	23.465.270
Erhvervsevnetabserstatning	33.162.039	45.641.916	43.682.897
Varige helbredelsesudgifter	0	0	36.892
Tab af forsørger, ægtefælle	3.456.540	1.323.890	5.862.030
Tab af forsørger, børn	1.034.197	740.965	3.443.486
Advokatudgifter	1.750.994	1.888.735	1.773.242
Andet	214.669	889.764	179.721
I alt	86.919.800	113.005.292	116.521.917

Administrative udgifter i 2009-2007:

	2009	2008	2007
Gebyr til Arbejdsskadestyrelsen	398.900	407.100	706.550
Tandlægekonsulent	24.756	31.202	57.881
Lægekonsulenter	20.721	0 ⁵	
Erklæringer betalt af nævnet	1.136.239	1.608.043	1.468.397
Andet	5.981	7.019	136.956
I alt	1.586.598	2.053.364	2.369.784

Udbetalt i alt i 2009-2007:

	2009	2008	2007
Tilkendte erstatninger og godtgørelser	86.919.800	113.005.292	116.521.917
Administrative udgifter	1.586.598	2.053.364	2.369.784
I alt	88.506.398	115.058.656	118.891.700

⁵ Af tekniske årsager kan beløbet ikke opgøres for 2008, men det drejer sig om et lille beløb i størrelsesordenen 3-5.000 kr. Beløbet er indeholdt i posten "andet".

Bilag 3 - Oplysninger om meddelte afslag i 2009

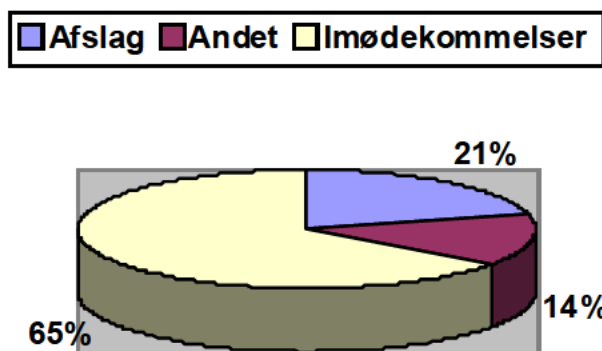
Erstatningsnævnet har i 2009 truffet 4.552 afgørelser, jf. afsnit 4.

I ca. 54 pct. af afgørelserne har nævnet i det væsentligste imødekommet ansøgers erstatningskrav, mens nævnet i ca. 21 pct. af afgørelserne har meddelt afslag. Endvidere har nævnet i ca. 11 pct. af sagerne – typisk efter at have modtaget yderligere dokumentation for ansøgers krav – tilkendt yderligere erstatning. De sager, hvor nævnet har imødekommet ansøgningen eller genoptaget en tidligere afgørelse, udgør tilsammen ca. 65 pct. af de trufne afgørelser.

De øvrige ca. 14 pct. af de trufne afgørelser, hvor nævnet hverken har imødekommet eller afslået det fremsatte erstatningskrav, drejer sig bl.a. om tilfælde, hvor nævnet ikke har kunnet tage stilling til kravet på det foreliggende grundlag, og hvor nævnet derfor har afsluttet sagen med tilsagn om genoptagelse ved indsendelse af dokumentation eller lignende for kravet (ca. 13 pct.). Endvidere drejer det sig om sager, hvor nævnet har besluttet at henlægge en erstatningssag, f.eks. fordi ansøger har oplyst, at han eller hun ikke ønsker videre foretaget i sagen (ca. 1 pct.).

Fordelingen af afgørelsestyper kan illustreres ved nedenstående figur:

Fordelingen af afgørelsestyper i procent

Bilag 4 - Oplysninger om afslagsgrunde i 2009

Blandt de afgørelser, hvorved nævnet har truffet afgørelse om afslag på erstatning, fordeler begrundelserne for afslagene sig som illustreret ved nedenstående figur:

